

реакція (см)	3,27	±3,36		3,15			
Стійка на одній нозі (с)	3,33±0,50	4,27± 0,44	28	2,88±0,46	5,99 ± 0,47*	107	2,67
Рухова гра «П'ятнашки» (очки)	3,27±0,27	3,66± 0,15	12	2,76±0,26	4,24 ± 0,16*	54	2,64
Упор присівши - упор лежачи (очки)	4,78±0,2	5,23± 0,11	9	4,37±0,15	6,04± 0,10*	38	5,45

Примітка * $p < 0,05$ у порівнянні з КГ.

Таким чином, проведений експеримент сприяв розвитку КЗ учнів І ступеня загальної середньої освіти. Після експерименту нами були отримані достовірні відмінності результатів в показниках рівня розвитку КЗ в ЕГ ($p < 0,05$). У контрольній групі достовірних відмінностей в прирості результатів не зазначено ($p > 0,05$).

Висновки. В цілому експериментально доведено, що застосування використаних засобів та методичних прийомів для розвитку координаційних здібностей дозволило достовірно поліпшити показники цих здібностей в учнів експериментальної групи в порівнянні з контрольною групою. Отримані результати вказують на доцільність включення в заняття з фізичного виховання з учнями І ступеня загальної середньої освіти засобів (різні комплекси загальнорозвиваючих вправ, рухливі ігри, естафети, смуги перешкод) і використання методичних прийомів комплексно впливають як на спеціальний, так і на різнобічний розвиток координаційних здібностей.

Література

1. Кобринский М. Е. Физическая культура и здоровье учащихся. Основы знаний: пособие для учителей физической культуры / М. Е. Кобринский [и др.]; под общ. ред. М. Е. Кобринского, А. Г. Фурманова. – Минск: МЕТ, 2011. – 342 с.
2. Кузьмина Л. И. Определение эффективных средств и методов для развития координационных способностей у учащихся младшего школьного возраста / Л. И. Кузьмина, А. В. Позняк // Актуальные проблемы физического воспитания, спорта и туризма : материалы VI Междунар. науч.-практ. конф., Мозырь, 6–7 окт. 2016 г. / УО МГПУ им. И.П. Шамякина; редкол.: С. М. Блоцкий (отв. ред.) [и др.]. – Мозырь, 2016. – С. 107-108.
3. Курамшин Ю. Ф. Теория и методика физической культуры: Учебник / Под ред. проф. Ю. Ф. Курамшина. – М.: Советский спорт, 2004. – 464 с.
4. Теория и методика физического воспитания: / А. Г. Фурманов, М. М. Круталевич, Л. И. Кузьмина; под. общ. ред. А. Г. Фурманова, М. М. Круталевича. – Минск: БГПУ, 2014. – С. 151–155.
5. Issurin V. B. Coordination Abilities of Athletes: Basics of Manifestation, Evaluation and Elucidation: A Review. *J Athl Enhanc* 6:2. doi: 10.4172/2324-9080.1000255 / V. B. Issurin, V. I. Lyakh. – Mode of access : https://www.scitechnol.com/peer-review/coordination-abilities-of-athletes-basics-of-manifestation-evaluation-and-elucidation-a-review-a9sN.php?article_id=5979
6. James E. Application of research on coordination, control, and skill to physical education / E. James, P. Conatser. – Mode of access : http://www.pelinks4u.org/articles/jamesConatser_1011.htm

References

1. Kobrinskiy, M. Ye. Fizicheskaya kultura i zdorov'ye uchashchikhsya. Osnovy znaniy: posobiye dlya uchiteley fizicheskoy kul'tury / M.Ye. Kobrinskiy [i dr.]; pod obshch.red.M.Ye. Kobrinskogo, A.G. Furmanova. – Minsk: MЕТ, 2011. – 342 s.
2. Kuz'mina, L.I., Poznyak, A.V. Opredelen iyeeff ekti vnykh sredstv i metod ovdlyarazvitiya koordinatsionnykhs posobnostey u uchashchikhsya mladshego shkol'nogo vozrasta / L.I. Kuz'mina,A.V. Poznyak // Aktual'nyye problem fizicheskogo vospitaniya, sporta i turizma : materialy VI Mezhdunar. nauch.-prakt. konf., Mozyr', 6–7 okt. 2016 g. / УО МGPU им.И.П. Шамьякина; redkol.: S.M. Blotskiy (otv. red.) [i dr.]. – Mozyr', 2016. – S. 107-108.
3. Kuramshin, YU.F. Teoriya i metodika fizicheskoy kul'tury: Uchebnik / Pod red. prof. YU.F.Kuramshina. – 2-ye izd.,ispr. – M.: Sovetskiy sport, 2004. – 464s.
4. Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya: /A.G. Furmanov. M.M. Krutalevich, L.I. Kuz'mina; pod.obshch. red. A.G. Furmanova, M.M. Krutalevicha. - Minsk: BGPU, 2014,- S. 151-155.
5. Issurin V. B. Coordination Abilities of Athletes: Basics of Manifestation, Evaluation and Elucidation: A Review. *J Athl Enhanc* 6:2. doi: 10.4172/2324-9080.1000255 / V. B. Issurin, V. I. Lyakh. – Mode of access : https://www.scitechnol.com/peer-review/coordination-abilities-of-athletes-basics-of-manifestation-evaluation-and-elucidation-a-review-a9sN.php?article_id=5979
6. James E. Application of research on coordination, control, and skill to physical education / E. James, P. Conatser. – Mode of access : http://www.pelinks4u.org/articles/jamesConatser_1011.htm

УДК: 378:615.8-051]:001.895

Кукса Н. В., Лянной Ю. О.,
Сумський державний педагогічний університету імені А.С. Макаренка, м. Суми

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ

У статті обґрунтовано доцільність, можливості та переваги використання окремих інноваційних освітніх технологій в системі професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів. Розглянуто зміст і сутність поняття «інноваційні освітні технології». Представлено результати анкетування викладачів закладів вищої освіти України щодо переваг у використанні інноваційних освітніх технологій та методів, зокрема інтерактивних методів

навчання, в процесі підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії. Висвітлено переваги та окремі аспекти реалізації інноваційних освітніх технологій таких, як технологій проектного і проблемного навчання, інтерактивних технологій навчання, в процесі професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів.

Ключові слова: інноваційні освітні технології, заклад вищої освіти, студенти, фізичний терапевт, ерготерапевт, професійна підготовка.

Кукса Н.В., Лянной Ю.О. Инновационные образовательные технологии в системе профессиональной подготовки физических терапевтов, эрготерапевтов. В статье обоснована целесообразность, возможности и преимущества использования отдельных инновационных образовательных технологий в системе профессиональной подготовки будущих физических терапевтов, эрготерапевтов. Рассмотрены содержание и сущность понятия «инновационные образовательные технологии». Представлены результаты анкетирования преподавателей высших учебных заведений Украины относительно преимуществ в использовании инновационных образовательных технологий и методов, в частности интерактивных методов обучения, в процессе подготовки специалистов по физической терапии, эрготерапии. Освещены преимущества и отдельные аспекты реализации инновационных образовательных технологий таких, как технологий проектного и проблемного обучения, интерактивных технологий обучения, в процессе профессиональной подготовки будущих физических терапевтов, эрготерапевтов.

Ключевые слова: инновационные образовательные технологии, учреждение высшего образования, студенты, физический терапевт, эрготерапевт, профессиональная подготовка.

Kuksa N.V., Liannoi Y.O. Innovative educational technologies in the system of professional training physical therapists, occupational therapists. The article substantiates the expediency, possibilities and advantages of using individual innovative educational technologies in the system of professional training of future physical therapists, occupational therapists. The content and essence of the concept of "innovative educational technologies" are considered. The basis of the innovative educational technology is the idea of forming the necessary competencies of future specialists with an orientation towards their potential capabilities and individual independence, which will enable them to quickly and efficiently respond to the introduction of innovations in the future, independently find creative ways to solve professional problems and, thus, adapt to modern changing conditions for future work. Innovative educational technologies involve the design of the educational process through the introduction of original, new forms, methods and means of education. The essence of innovative educational technologies lies in the implementation of three interrelated and interacting components: 1) modern (innovative) content, which is logically structured, provides for the wide use of multimedia materials and modern communication tools, aimed at developing competencies that meet modern requirements for the training of future professionals; 2) modern (innovative) learning methods - active and interactive methods for the formation of competences that involve the active involvement of students in the educational process, provide sustainable positive motivation and are aimed at developing critical thinking, creativity and abilities to creatively transform acquired knowledge and skills; 3) modern infrastructure, which organically combines technological, organizational, informational and communicative components, allowing students to effectively use the benefits of distance learning. The results of the survey of teachers of Ukrainian higher educational institutions regarding the advantages in the use of innovative educational technologies and methods, in particular interactive learning methods, in the process of training specialists in physical therapy, occupational therapy are presented. Analysis of the survey results allowed to state that the dominant number of respondents prefers information-computer technology training (use 71% of teachers surveyed) and technology of problem-based learning (use 66% of respondents). Among the interactive learning technologies discussion in the educational process using 36% of respondents; business games - 48% of respondents; trainings - 26% of teachers; interactive lectures - 35% of respondents. The advantages and certain aspects of the implementation of innovative educational technologies, such as project and problem-based learning technologies, interactive learning technologies, in the process of professional training of future physical therapists, occupational therapists are highlighted. It was noted that the introduction of innovative educational technologies was accompanied by certain difficulties, since each of the technologies has both significant advantages and disadvantages (duration of the preparatory stage, unpredictable results, etc.), the technologies require a certain professional skill of teachers.

Key words: innovative educational technologies, higher education institution, students, physical therapist, occupational therapist, professional training.

Постановка проблеми. У контексті глобалізаційних процесів та інтеграції України в європейський і світовий освітній простір важливим аспектом підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів до професійної діяльності є не лише оволодіння ними системою конкурентоспроможних знань і навичок, а й формування професійно й особистісно значущих якостей та здібностей, які сприятимуть гнучкому реагуванню та адаптації майбутніх фахівців до нових професійних, ментальних та соціально-економічних умов; перманентному саморозвитку, професійному самовдосконаленню та самореалізації; спрямованості на творчу діяльність інноваційного характеру. Оптимізація зазначеного виявляється неможливою поза ігнорування інноваційних технологій навчання, активного їх впровадження і використання в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти реалізації інноваційних освітніх технологій у вищій школі відображено в наукових працях О. Дубасенюк [1], Н. Кошечко [2], J. Brennan [3], M. Flavin [4] та ін. Натомість питання щодо впровадження інноваційних освітніх технологій в процес професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів залишається поза увагою науковців.

Мета статті – висвітлити переваги та особливості реалізації інноваційних освітніх технологій в процесі професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційні освітні технології розглядаються як упорядковані системи технологічних операцій проектування освітнього процесу, чітке дотримання яких забезпечує ефективну реалізацію визначених освітніх завдань та результативне досягнення поставленої мети. Інноваційні освітні технології передбачають проектування освітнього процесу за рахунок впровадження оригінальних, нових форм, методів і засобів навчання.

Сутність інноваційних освітніх технологій полягає в реалізації трьох взаємопов'язаних і взаємодіючих складових: 1) сучасний (інноваційний) зміст, який є логічно структурованим, передбачає широке використання мультимедійних матеріалів навчання і сучасних комунікаційних засобів, спрямовується на формування компетенцій, адекватних сучасним вимогам до підготовки майбутніх фахівців; 2) сучасні (інноваційні) методи навчання – активні та інтерактивні методи формування компетенцій, які передбачають активне залучення студентів до навчального процесу, забезпечують стійку позитивну мотивацію та спрямовуються на розвиток критичного мислення, творчого потенціалу і здібностей до творчого перетворення набутих знань, умінь і навичок; 3) сучасна інфраструктура, яка органічно поєднує технологічний, організаційний, інформаційний і комунікативний компоненти, що дозволяють ефективно використати переваги дистанційних форм навчання.

З метою з'ясування питання щодо переваг у використанні інноваційних освітніх технологій та методів, зокрема інтерактивних методів навчання, в процесі підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії було проведено анкетування 120 викладачів з різних закладів вищої освіти, на базі яких здійснюється підготовка фахівців зазначеної спеціальності. Аналіз результатів анкетування дозволив констатувати, що домінуюча кількість респондентів надає перевагу інформаційно-комп'ютерним технологіям навчання (використовують 71% опитаних викладачів) та технологіям проблемного навчання (використовують 66% опитаних). Щодо інтерактивних технологій навчання, то дискусії в освітньому процесі використовують 36% респондентів; ділові ігри – 48% опитаних; тренінги – 26% викладачів; інтерактивні лекції – 35% респондентів.

Розглянемо окремі аспекти реалізації різних інноваційних освітніх технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів. В основі технології проектного навчання – самостійна розробка і реалізація студентами нового, оригінального, соціально і/або особистісно значущого «продукту» (проекту). Особливість проектного навчання полягає в творчому перетворенні не лише отриманих знань та вмінь, а й інформації (часто суперечливої), яку майбутні фахівці здобувають самостійно в процесі пошуково-дослідної роботи під час розроблення проектів. Проект містить три послідовні фази: фазу проектування (цілеполагання), технологічну (цілевиконання) і рефлексивну фази, кожна з яких реалізує свої етапи. Теми проектів у контексті конкретної дисципліни студенти визначали самостійно, враховуючи особистісну значущість, а також значущість обраної теми в дидактичному і творчому аспектах для майбутньої професійної діяльності. Робота над проектом здійснювалась у малих групах, між членами якої самостійно розподілялись обов'язки та визначались характер і ступінь участі у розробці та реалізації проекту. Етап презентації і захисту проекту інтегрувався з рефлексією, що передбачала груповий аналіз і оцінювання результатів проектної діяльності в процесі дискусії й активного обговорення за участі всіх студентів.

Технологія проблемного навчання передбачає інтенсифікацію творчої пізнавальної діяльності студентів шляхом стимуляції їх мислення в процесі вирішення проблемних ситуацій і завдань. Проблемне навчання, забезпечуючи тісний зворотний зв'язок з аудиторією, сприяє оптимальній збалансованості самостійної пошукової (творчо-продуктивної) діяльності студентів із засвоєнням уже «готових» наукових знань (репродуктивної діяльності).

Інтерактивні технології навчання засновані на активній взаємодії усіх без винятку учасників навчального процесу, за якої студенти мають можливість максимально реалізувати свої творчі потенційні можливості, виявити та відчувати свою інтелектуальну спроможність, успішність й професійне зростання. Інтерактивні технології навчання передбачають домінування в навчальному процесі участі студентів, а основним завданням викладача є забезпечення комфортних умов для реалізації їх ініціативи. Серед інтерактивних методів навчання, що використовувалися в процесі професійної підготовки фізичних терапевтів, ерготерапевтів надавалася перевага таким, як інтерактивні лекції, дискусії, диспути, дебати, мозковий штурм, кейси, ігрові технології, тренінги.

Інтерактивна лекція є логічним систематизованим викладенням навчального матеріалу, яке передбачало раціональну інтеграцію інформаційно-вербального і візуального супроводу (мультимедійна презентація) та активне обговорення студентами навчальної інформації (бесіда у формі «запитання-відповідь», дискусія, прес-конференція тощо). Мобілізація уваги й продуктивність мислення студентів забезпечувалися питаннями як риторичного (питання-ствердження), так і інформаційного або проблемно-дискусійного характеру. Зауважимо, що на дискусіях виносилися питання/завдання, які студенти мали змогу самостійно вирішити логічним шляхом та які базувались на засвоєних ними знаннях і практичному досвіді, враховуючи міждисциплінарні зв'язки. Дискусія є достатньо прогресивним методом навчання, який дозволяє студентам розширити і поглибити знання з певної дисципліни; генерувати нові ідеї в процесі творчого перетворення набутих знань; удосконалити вміння публічно виступати, чітко виражати свої думки, формулювати питання, наводити аргументи, здійснювати та сприймати конструктивну критику. Розвиток дискусії передбачав реалізацію трьох послідовних стадій: 1) стадія орієнтації – адаптація студентів до висунутого питання (проблеми), установка на його вирішення; 2) стадія оцінювання – зіставлення різних позицій і точок зору, обмін інформацією, думками; 3) стадія консолідації – індивідуальна і групова рефлексія, узгодження думок і позицій, вироблення єдиних або компромісних вирішень питань.

Сутність «мозкового штурму» полягає в генеруванні нових ідей, пошуку оригінальних вирішень актуальних проблем у галузі фізичної терапії та ерготерапії. Позитивними методичними аспектами мозкового штурму як технології навчання є: 1) активна участь усіх учасників, інтеграція їх зусиль у вирішенні проблеми в аспекті можливості взаємодоповнення різних ідей; 2) висунення оригінальних ідей без аргументів і доказів, що заохочує студентів власне до їх пошуку; 3) генерування ідей в умовах суворої заборони на жорстку критику будь-якої ідеї або думки, навіть абсурдної, – допускаються лише заохочувальні зауваження; 4) експертний аналіз висунутих ідей на предмет вмісту в них раціональних думок.

Інтенсифікації процесу професійної ідентифікації майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії сприяють інноваційні

освітні технології, в основі яких – моделювання, програвання й аналіз ситуацій, наближених до реальних умов життя. Однією з таких інтерактивних технологій навчання є case-study або аналіз конкретної ситуації, безсумнівними перевагами якої є синхронний процес засвоєння знань і формування практичних навичок, розвиток системи професійних цінностей у майбутніх фахівців, їх професійних позицій і установок. Студентам пропонувалися кейси різного ступеня складності: 1) кейси, що відображали проблемну ситуацію та конкретні шляхи щодо її вирішення (аналіз ситуації та адекватності її вирішення); 2) кейси, що відтворювали проблемну ситуацію та можливі варіанти її вирішення (аналіз ситуації, вибір варіанту її вирішення); 3) кейси з проблемною ситуацією, яка вимагала самостійного вирішення, допускалися навідрі питання (аналіз ситуації, самостійний пошук шляхів щодо її вирішення).

Високий рівень вмотивованості до навчально-пізнавальної діяльності творчого характеру виявляли студенти в процесі організації занять у формі ігрової діяльності, насамперед, ділової гри. На відміну від рольової гри, метою якої є навчання міжособистісному спілкуванню і взаємодії в умовах сумісної професійної діяльності, ділова гра орієнтована і на розвиток предметно-процесуальної компетентності майбутніх фахівців. На нашу думку, суттєвою перевагою ділової гри в контексті підготовки майбутніх фахівців є можливість змодельовати будь-який фрагмент з їх реальної професійної діяльності відповідно до визначених дидактичних цілей.

Висновки. В основі інноваційної освітньої технології лежить ідея формування необхідних компетенцій майбутніх фахівців з орієнтацією на їх потенційні можливості і самостійність особистості, що дозволить їм у майбутньому швидко та ефективно реагувати на введення інновацій, самостійно знаходити творчі способи вирішення професійних завдань і, таким чином, адаптуватися до сучасних мінливих умов майбутньої роботи.

Відзначено, що впровадження інноваційних освітніх технологій супроводжувалося певними труднощами, оскільки, по-перше, кожна з технологій має як суттєві переваги, так і недоліки (тривалість підготовчого етапу, непередбачуваність результатів тощо), по-друге, технології вимагають певної професійної майстерності викладачів. Репрезентовані інноваційні освітні технології, за нашими спостереженнями, є найбільш адекватними й оптимальними в контексті підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо в експериментальній перевірці результативності впровадження інноваційних освітніх технологій в процес підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії.

Література

1. Дубасенюк О.А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки // Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія / За ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 14-47.
2. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі // Педагогіка. 1 (1). 2015. С. 35-38.
3. Brennan J., Broek S., Durazzi N., Kamphuis B., Ranga M. and Ryan S. Study on innovation in higher education: final report. European Commission Directorate for Education and Training Study on Innovation in Higher Education, Publications Office of the European Union, Luxembourg. February 2014. 208 p.
4. Flavin M., Quintero V. UK higher education institutions' technology-enhanced learning strategies from the perspective of disruptive innovation // Research in Learning Technology. 2018. Vol. 26. Pp. 1-12.

Reference

1. Dubaseniuk O.A. (2009). Innovative educational technologies and methods in the system of professional and pedagogical training. Professional pedagogical education: innovative technologies and methods: monograph (pp. 14-47). Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka.
2. Koshechko N. (2015). Innovative educational technologies of teaching in higher education. Pedagogika, 1(1), 35-38.
3. Brennan J., Broek S., Durazzi N., Kamphuis B., Ranga M. and Ryan S. (2014). Study on innovation in higher education: final report. European Commission Directorate for Education and Training Study on Innovation in Higher Education, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
4. Flavin M., Quintero V. (2018). UK higher education institutions' technology-enhanced learning strategies from the perspective of disruptive innovation. Research in Learning Technology. Vol. 26. Pp. 1-12.

Куценко О. В.

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький

державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», м. Переяслав-Хмельницький

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СИЛИ ТА ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ФУТБОЛУ

Визначено, що програми та рекомендації щодо навчання футболу не відповідають чутливим періодам розвитку організму дітей. Не передбачають взаємопов'язане формування рухових навичок та підвищення рівню фізичної підготовленості індивіда.

Аналіз стану розвитку сили та швидкісно-силових якостей молодших школярів засобами футболу показав, що з 7 до 8 років найбільші зміни зафіксовані за результатами кистьової динамометрії – 17,6%, а з 8 до 9 років – у показника стрибка у довжину з місця – 12,9%. Розроблені методичні вказівки містять рекомендації щодо засобів, методів навчально-тренувального впливу та методів організації занять. Забезпечують врахування етапів навчання гри у футбол у відповідності з чутливими періодами розвитку сили та швидкісно-силових якостей.

Ключові слова: молодші школярі; футбол; сила; швидкісно-силові якості; здоров'я.

Куценко Алексей Владимирович. Методические особенности развития силы и скоростно-силовых